

WYDARZENIA

Sensacyjne odkrycie

Płetwonurkowie z Bazy Nurkowej „Łeba”, sprawdzając informacje otrzymane od rybaków, odkryli interesujący, dobrze zachowany wrak żaglowca, spoczywający na głębokości 38 metrów, w odległości ok. 20 mil morskich na północ od Stilo. Do udziału we wstępnych oględzinach wraku zaproszony został pan dr Waldemar Ossowski z Działu Badań Podwodnych CMM, który ustalił pochodzenie statku na II połowę XVIII wieku. Konstrukcja kadłuba wskazuje, że był to statek zachodnioeuropejski, prawdopodobnie angielski.

W pierwszych dwóch tygodniach sierpnia na wraku pracowała ekipa płetwonurków na statku badawczym CMM „Kaszubski Brzeg”. Eksploracja odbywała się w ramach warsztatów archeologii podwodnej, finansowanych z grantu celowego Ministerstwa Kultury. Wspomagający muzealnych fachowców płetwonurkowie poznawali zasady pracy na stanowisku archeologicznym i uczyli się postępowania z zabytkami. W pracach na wraku uczestniczyła też 8-osobowa grupa płetwonurków z czeskiego klubu „Alvin” z Ostrawy.

Dużym problemem dla archeologów okazała się głębokość, na której leży wrak, ze względu na stosunkowo krótki dozwolony czas pracy: nawet przy zastosowaniu mieszanin oddechowych (nitroxu i trymixu) można pozostać na dnie najwyżej przez 30 minut, po czym musi nastąpić półgodzinna dekompresja.

Wrak, którego wygląd wzbudził zachwyt wszystkich dotąd na niego nurkujących, dopiero odkryje swoje tajemnice. Na razie prace skoncentrowane były w rejonie rufy, gdzie usuwano zapadnięte do wewnątrz deski pokładu. Przy tej okazji znaleziono instrumenty nawigacyjne (kroczek, fragment kompasu, sondę ołowiankę), fragmenty angielskiej zastawy stołowej, szklane butelki i – parasol (!)

Jedno z pierwszych zdjęć nowo odkrytego wraka, na którym znaleziono ładunek beczek z lojem wołowym (fot. za „National Geographic”, który był patronem medialnym ekspedycji i poszukiwań)

Wydobycie fragmentu rufy żaglowca w celu pobrania próbek do badań dendrochronologicznych (fot. W. Ossowski)

Łódź wikingijska z Ukrainy

6 sierpnia zawitała do Gdańska kolejna tego lata wyprawa badawcza na replice dawnej łodzi. Tym razem do nabrzeża CMM na Ołowiance przybił „Swarog”, stylizowana kopia łodzi wikingijskiej, której pozostałości odkryto na dnie Dniepru w okolicach Kijowa. Szefem 12-osobowej załogi, w skład której weszli naukowcy z Instytutu Archeologii Narodowej Akademii Nauk w Kijowie, był pan Sergiej Woronow, autor projektu budowy repliki oraz jej rejsu z Ukrainy nad Bałtyk, częścią dawnego Szlaku Jedwabnego. Podróż Prypecią, Bugiem i Wisłą trwała prawie miesiąc, a naukowcy zrezygnowali z jakichkolwiek współczesnych udogodnień, decydując się na średniowieczne warunki żeglugi i bytowania w łodzi.

Wyprawa odbyła się w ramach obchodów Roku Polskiego na Ukrainie. Łódź pozostanie na terenie CMM do lata przyszłego roku, kiedy to planowany jest wspólny, polsko-ukraińsko-białoruski rejs z Gdańska do Kijowa, trasą przez Bałtyk, Litwę i Białoruś.

Załoga „Swaroga” witana na Motławie przez Wicekonsula Generalnego Ukrainy w Gdańsku pana Sergieja Sydiuka oraz dyrektora CMM dr. Jerzego Litwina (fot. Bernadeta Galus)

Wystawa o transatlantyku „Piłsudski”

W lipcu odwiedził CMM pan Mike Oborski, konsul honorowy RP w Wielkiej Brytanii, założyciel i przewodniczący Towarzystwa MS „Piłsudski”. Jego wizyta miała na celu nawiązanie współpracy z naszym muzeum oraz przeprowadzenie kwerendy w związku z planowanym przez Towarzystwo otwarciem wystawy poświęconej słynnemu polskiemu transatlantykowi, który zatonął u wybrzeży Wielkiej Brytanii 26 listopada 1939 roku.

Pamiętki z jachtu „Peter von Danzig”

Wizyta pana Klausa Böhma, syna niemieckiego żeglarza, który pływał na zbudowanym w 1936 roku jachcie „Peter von Danzig”, zaowocowała niezwykłym darem: gość przekazał do zbiorów CMM model kadłuba jachtu oraz dokumenty związane z jego właścicielem – akademickim klubem żeglarskim (Akademische Segler-Verein) w Gdańsku. Niewątpliwą ciekawostką jest pamiętnik z przedwojennych regat na trasie Bermudy-Cuxhaven.

Konferencja w Kłajpedzie

Muzeum Morskie i Delfinarium w Kłajpedzie obchodziło 25-lecie powstania. Z tej okazji zorganizowana została Międzynarodowa Konferencja Muzeów Morskich na Litwie, zatytułowana „Muzeum morskie XX wieku: synteza tradycji i nowoczesności”.

W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele europejskich muzeów morskich i instytucji kultury, m.in. z Francji, Belgii, Polski i Łotwy. Głównym tematem było wyzwanie stojące przed muzeami w XXI wieku, czyli połączenie tradycji z nowoczesnością. Próbowano odpowiedzieć na pytania, jak przygotowywać prezentacje muzealne dla aktualnych i przyszłych odbiorców, jakie techniki zastosować, aby uatrakcyjnić wystawy itd. Duży nacisk kładziono na nowe media, wystawy wirtualne i prezentacje multimedialne.

CMM reprezentował pan mgr Robert Domżał, który wygłosił referat na temat programów Unii Europejskiej wspierających projekty muzealne („The UE aid programmes supporting museum projects. European experiences and Polish perspectives”). Referaty z konferencji zostaną jeszcze w tym roku opublikowane w specjalnym litewskim biuletynie muzealnym.

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA

Muzeum pod niebem

W ramach Jarmarku św. Dominika na placu przed klasztorem dominikanów zorganizowane zostało „Muzeum pod niebem”, ukazujące dotychczasowe rezultaty badań archeologicznych prowadzonych na tym terenie. Przy tej okazji 6 sierpnia Dział Edukacji Morskiej zaprezentował archeologiczne dokonania CMM, zachęcając licznie przybyłych na jarmark turystów do zwiedzania naszego Muzeum.

Vivat Vasa!

CMM miało niecodzienną sposobność zaprezentowania się w trakcie plenerowej imprezy zorganizowanej w Gniewie przez gdańskie Muzeum Archeologiczne i Fundację Zamek Gniew. 14 sierpnia odbyła się inscenizacja bitwy pod Gniewem, znanej także jako bitwa dwóch Wazów, która była jednym z epizodów wojen polsko-szwedzkich z początku XVII wieku. W zamkowej sali Św. Jerzego ustawione zostały postery przedstawiające zabytki pochodzące z wraka „Solena”, okrętu uczestniczącego w rok późniejszej bitwie morskiej pod Oliwą, a ekipa CMM pod kierownictwem pani mgr Moniki Golenko z Działu Edukacji Morskiej opowiadała zwiedzającym o oliwskiej wiktorii, prezentowała repliki zabytków z „Solena” i sprzęt nurkowy oraz organizowała zajęcia edukacyjne dla najmłodszych (konkursy plastyczne, puzzle, krzyżówki).

Fragment stanowiska CMM na gniewskim zamku (fot. Patryk Klein)

MUZEUM RYBOŁÓWSTWA W HELU

Letnie koncerty

W Helu zakończył się cykl letnich koncertów kameralnych, zorganizowany już po raz czwarty przez pana Dariusza Paradowskiego, gdańskiego artystę-śpiewaka i pedagoga, z pochodzenia helanina. Letni Festiwal Muzyki Kameralnej współorganizuje Urząd Miejski w Helu, a honorowy patronat nad imprezą objęli arcybiskup metropolita gdański Tadeusz Gocłowski i pani Jolanta Kwaśniewska. Koncerty odbywały się w niedziele w kościele parafialnym pw. Bożego Ciała oraz w czwartki w Muzeum Rybołówstwa – Oddziale CMM. 8 sierpnia, na uroczystym spotkaniu podsumowującym tegoroczną edycję festiwalu, CMM otrzymało szczególnie podziękowania za udostępnienie wnętrza na salę koncertową.

fot. Ewa Meksiak